

4. Aristova I.V. Kaliuzhna S.V. Legal status of the public authorities of Ukraine under European integration and the information society development. Innovative scientific research: European development trends and regional aspects. Collective monograph. 3rd. Riga: Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. P. 1. 267 p.

5. Арістова І. В. Методологія наукового дослідження як необхідна умова створення сучасної теорії адміністративного права: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Новітні тенденції розвитку адміністративного права як науки, навчальної дисципліни та галузі права» (м. Харків, 23 вересня 2020 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 6-9.

6. Новиков А. М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. М.: Либроком, 2009. 280 с.

7. Философия и методология науки: учебное пособие для аспирантов и магистрантов. Под ред. А. И. Зеленкова. Изд. 2-е, доп. и испр. Минск: ГИУСТ, 2011. 479 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-263-0-28>

**SUBJECTS OF ADMINISTRATIVE REGULATION
OF THE PLACEMENT OF ORPHANS AND CHILDREN
DEPRIVED OF PARENTAL CARE ACCORDING
TO THE LEGISLATION OF UKRAINE**

**СУБ'ЄКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ
ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ
ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ**

Kniazieva Yu. A.

*Applicant at the Department
of Administrative and Economic Law
Zaporizhzhia National University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Князєва Ю. А.

*здобувач кафедри адміністративного
та господарського права
Запорізького національного
університету
м. Запоріжжя, Україна*

Адміністративно-правове регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні здійснюється через спеціально уповноважені на це державні органи, правовий статус яких

закріплено в нормативно-правових актах. Так, аналіз доктринальних положень дозволяє виділити головну особливість адміністративно-правового регулювання, яка полягає в тому, що такі правові відносини виникають у зв'язку із реалізацією уповноваженими суб'єктами публічної адміністрації, наділеними державно-владними повноваженнями своєї компетенції у межах публічного адміністрування у певній галузі. Тобто обов'язковими учасниками адміністративних правовідносин у сфері влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування мають бути органи публічного (державного і самоврядного) управління (публічна адміністрація, їх посадові та службові особи). В.К. Колпаков розкриває термін «публічна адміністрація» як систему організаційно-структурних утворень, які на законних підставах набули владних повноважень для їх реалізації в публічних інтересах» [1, с. 102]. М.І. Горбач вважає, що публічна адміністрація – це «сукупність державних суб'єктів публічної адміністрації, що виконують власні чи делеговані владні повноваження, об'єднаних спільною метою та компетенцією для здійснення комплексу дій, спрямованих на забезпечення прав, свобод та законних інтересів суспільства» [2, с. 179]. Цілком слушною є думка науковців з Повного курсу Адміністративного права України за редакцією В.В. Галунька щодо визначення поняття суб'єкта публічної адміністрації: «це суб'єкт владних повноважень, який здійснює публічне адміністрування: надає адміністративні послуги чи виконує виконавчо-розпорядчу адміністративну діяльність», а також щодо визначення складу суб'єктів публічної адміністрації, серед яких виокремлюють наступні: «1) органи виконавчої влади; 2) суб'єкти місцевого самоврядування; 3) суб'єкти делегованих повноважень: а) громадські об'єднання; б) інші суб'єкти під час здійснення делегованих законодавством виконавчих функцій» [3, с. 420].

З урахуванням наведеного можна сказати, що *публічна адміністрація у сфері влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування* є сукупністю публічних суб'єктів (органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій при здійсненні делегованих державних функцій, а також посадових і службових осіб усіх зазначених суб'єктів), які, відповідно до призначення та в межах повноважень, визначених діючим законодавством, здійснюють публічне адміністрування в процесі влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування з метою реалізації власних завдань і функцій, спрямованих на забезпечення прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина.

Дослідження суб'єктів забезпечення адміністративно-правового регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування за законодавством України дозволить відобразити систему органів і посадових осіб, наділених певним обсягом компетенції у зазначеній сфері, що досліджується, а це, у свою чергу, сприятиме всебічному визначенню сутності відповідного напрямку адміністративно-правового регулювання, зокрема з урахуванням суб'єктного критерію.

Склад суб'єктів забезпечення адміністративно-правового регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування у законодавстві чітко не визначений. Хоча його можна з'ясувати на підставі аналізу положень законодавства, яке визначає загальні засади і процедурні особливості влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Окрім того, враховуючи загально-теоретичні та галузеві наукові дослідження, з метою системного погляду на їх правовий статус, всіх суб'єктів забезпечення адміністративно-правового регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування можна умовно поділити на дві групи:

1) суб'єкти загальної компетенції. Такі суб'єкти реалізують загальні функції у системі забезпечення адміністративно-правового регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також координують діяльність суб'єктів спеціальної компетенції та інших суб'єктів. До суб'єктів загальної компетенції можна віднести такі: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України;

2) суб'єкти спеціальної компетенції. Це суб'єкти, які реалізують державну політику у сфері охорони прав дитини, уповноважені на реалізацію визначених законом функцій: органи виконавчої влади (Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство соціальної політики України, Державна служба у справах дітей (утворена в 2022 р.) [4]), у тому числі місцеві органи виконавчої влади, а також органи місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції, тощо.

Можна стверджувати, що системі суб'єктів забезпечення адміністративно-правового регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування за законодавством України (як загальної, так і спеціальної компетенції) притаманні такі ознаки:

1) вона формується державою або безпосередньо народом і діють на підставі закону;

2) суб'єкти наділені певним обсягом компетенції (права, обов'язки, повноваження) у публічній сфері, зокрема щодо забезпечення адміністративно-правового регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування за законодавством України;

3) мають власну організаційну та функціональну структуру;

4) взаємодіють з іншими суб'єктами, які забезпечують адміністративно-правове регулювання влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування за законодавством України;

5) мають визначений територіальний характер діяльності (поширюють функціонування або на всю територію України, або на окрему адміністративно-територіальну одиницю);

6) мають публічно-правові повноваження, що забезпечують вчинення юридично-обов'язкових дій (видання нормативних чи індивідуальних актів, здійснення контролю, заходів переконання, стимулювання, державного примусу тощо).

Література:

1. Колпаков В.К. Адміністративно-правові відносини: поняття і види / *Юридичний науковий електронний журнал*, 2013. № 1. С. 101-104. URL: http://lsej.org.ua/1_2013/ukr/Kolpakov.pdf

2. Горбач М.І. Особливості правового статусу суб'єктів публічної адміністрації. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2015. № 3 (9). Т. 3. С. 183-187.

3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

4. Про утворення Державної служби України у справах дітей: *Постанова Кабінету Міністрів України* від 19.01.2022. № 23. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/23-2022-%D0%BF#Text>.